

Antwerpen, 1 oktober 2018

Betreft: bedreigde schooltuin "De Sterrenkijker" in de Molenstraat

Geachte lijsttrekker,

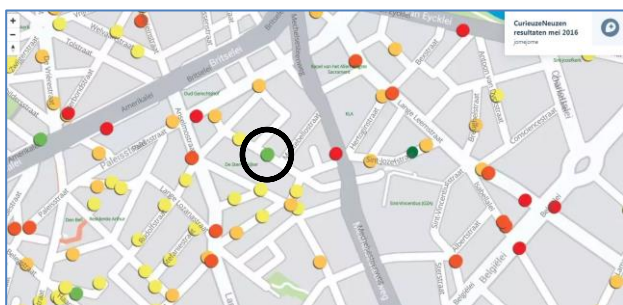
Naar aanleiding van de resultaten van *CurieuzeNeuzen* hebt u zich, terecht, in de media bezorgd getoond over de luchtkwaliteit in Antwerpen. Ondertussen weet iedereen dat bomen en meer groen de luchtkwaliteit bevorderen, bovendien de opwarming van de stad afremmen en in het algemeen de leefomgeving aantrekkelijker maken. Omdat we weten dat deze zaken u ter harte gaan willen wij, bewoners van de Molenstraat en omgeving, uw mening kennen met betrekking tot de plannen van het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs (AGSO) om school 'De Sterrenkijker' in de Molenstraat 24, 2018 Antwerpen, uit te breiden met een gebouw en een sporthal die een groot deel van de huidige schooltuin in beslag zal nemen.

Wie zijn wij?

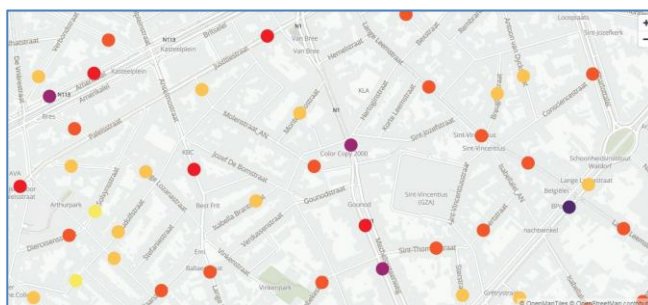
Onze 'groep' bestaat uit buurtbewoners van de Harmoniewijk in Antwerpen: inwoners van de Molenstraat en vele omliggende straten rondom 'De Sterrenkijker' en betrokken ouders van schoolgaande kinderen van 'De Sterrenkijker'. Wij zijn met ruim 100 personen.

Wat is de huidige situatie?

'De Sterrenkijker' bestond tot voor kort uit een kleuterschool van 2 maal 4 groepen met in totaal ongeveer 200 kleuters. 'De Sterrenkijker' ligt op een terrein aan de Molenstraat, dat uniek is en een van de allerlaatste stukjes groene ruimte vormt in de Harmoniewijk. Het ligt ingesloten tussen de Molenstraat en de Jozef de Bomstraat en grenst aan de Thomas More Hogeschool. De school zelf is gevestigd in een pand bestaande uit een aantal huizen in de Jozef de Bomstraat die ingericht zijn voor kleuteronderwijs. Het overgrote deel van het terrein bestaat uit een prachtige groene tuin met veel hoge bomen, veel groen struikgewas en allerlei speelvoorzieningen voor de kinderen; deze tuin maakt 'De Sterrenkijker' uniek omdat de kleuters een groot deel van de dag doorbrengen in die open groene ruimte met een dieptezicht van wel 60 à 70 meter en met grote bomen die voor verkoeling en schaduw zorgen. De enorme hoeveelheid groen bevordert ook de luchtkwaliteit waarmee het in stedelijk Antwerpen niet erg goed gesteld is. Op de metingenkaart van *CurieuzeNeuzen* van 2016 is 'De Sterrenkijker' het enige groene 'bolletje' van de Harmoniewijk tussen alleen maar gele, oranje en rode bolletjes. In de metingen van 2018 is het terrein niet meegenomen maar een vergelijking tussen de kaarten hieronder geeft aan dat de situatie er niet beter op geworden is, integendeel.

CurieuzeNeuzen 2016

CurieuzeNeuzen 2018

De buurtbewoners zelf genieten uiteraard ook van deze open oase van groen en rust en van de heilzame werking van die bomen en struiken voor de luchtkwaliteit. Bovendien is die tuin letterlijk een verademing en lust voor het oog in de volgebouwde Harmoniewijk. Het hele gebied van 'De Sterrenkijker' is overigens alleen toegankelijk voor de kinderen tijdens de schooluren: voor de rest van de tijd is het terrein gesloten.

Wat is het uitbreidingsproject?

Het voorgenomen project van AGSO, waarvoor het bekende gele plakkaat al sinds twee weken uithangt, behelst de uitbreiding van de onderwijsplaatsen-capaciteit. AGSO wil de kleuterschool van 2 maal 4 klassen vervangen door een kleuterschool van 1 maal 4 klassen plus een lagere school van 6 klassen; in totaal worden

dat dan 250 leerlingen. Wij zijn overigens helemaal geen tegenstander van die uitbreiding, integendeel, omdat we weten dat er sterke nood is aan meer onderwijscapaciteit.

De plannen van AGSO voorzien in het neerzetten van een nieuw groot gebouw (13 meter hoog) in het midden van de tuin, dwars geplaatst op de huizen in de Jozef de Bomstraat, plus een enorme sportzaal van 514 vierkante meter aan de kant van de Molenstraat. Daarvoor moeten er drie grote bomen gerooid worden en één verplaatst, en moet er ook veel hoog struikgewas verdwijnen. Daarvoor in de plaats zijn een aantal kleine jonge boompjes voorzien en wat lage aanplanting. De kinderen zullen dan moeten spelen op het kleine overgebleven gebied tussen het beton en glas van schoolgebouw en sportzaal. Het vrije uitzicht op de tuin en de open groene ruimte verdwijnen compleet, zowel voor de kinderen als voor de buurt. En dit alles voor een uitbreiding met een vijftigtal leerlingen.

Wat is nu precies ons probleem?

Ons probleem is dat volgens ons de voorziene uitbreiding ook zou kunnen geschieden met instandhouding van de tuin en dat AGSO daar consequent geen oren naar heeft. Uiteraard hebben we de mogelijke alternatieven op drie informatieavonden naar voren gebracht maar daar wil AGSO niet van weten. Het enige resultaat van onze bezwaren, naar voren gebracht tijdens die avonden, is dat het nieuwe grote gebouw niet 17 meter hoog wordt (dat was aanvankelijk het plan) maar 'slechts' 13 meter. Dat is bewerkstelligd door 2 panden (de nummers 29 en 31) in de Jozef de Bomstraat, die beheerd worden door AG VESPA (Agentschap voor Vastgoed en Stadsprojecten voor Antwerpen), te betrekken in de uitbreiding. Maar VESPA beheert nóg 2 aanpalende panden aan de Jozef de Bomstraat (de nrs. 25 en 27). Als men die erbij zou betrekken – bij voorkeur met behoud van de bestaande, weliswaar zwaar beschadigde gevels – hoeft er geen nieuw groot gebouw in de tuin gezet te worden en kan een turnzaal geïntegreerd worden in de totale verbouwing waarbij de tuin ontzien wordt.

AGSO heeft aangegeven dat die panden niet beschikbaar zijn omdat Monumentenzorg heeft vastgesteld dat er geen verbouwingen mogen plaatsvinden achter de gevels van die 2 panden. Curieus detail is dat deze panden op geen enkele lijst van beschermd erfgoed staan! De eigendommen nrs. 25-27-29 en 31 werden door de jaren heen verbouwd en waren zelfs intern met elkaar verbonden.

Vermoedelijk is de echte reden dat VESPA deze panden liever wil verkopen aan particulieren om de voorgenomen uitbreiding mede te financieren. AGSO heeft zelfs delen van het huidige schoolterrein aan die panden overgedragen, als achtertuin (zodat ze beter verkoopbaar zijn).

En het gaat verder: de enorme sportzaal (meestal in de documenten van AGSO turnzaal genoemd) die aan de Molenstraat ingang gepland is, wordt – zo luidde op de overlegvergaderingen met de buurt – ter beschikking gesteld van de wijkbewoners (die daar overigens helemaal niet om gevraagd hebben). In de notulen van de Raad van Bestuur van AGSO van 2 juni 2017 wordt evenwel de echte reden vermeld: "Om tegemoet te komen aan de noden van secundaire scholen in de buurt (Verschansing- en Bouwmeesterstraat) zal onderzocht worden of de turnzaal kan opgevat worden als sportzaal voor breed gebruik. Deze secundaire scholen beschikken wel over een turnzaal maar kunnen daar niet alle sporten in beoefenen." Deze echte reden werd op de overlegvergaderingen zorgvuldig verzwegen. En gesteld dat de sportzaal ook wordt verhuurd aan sportverenigingen, dan zijn de gevolgen te voorzien: geluidsoverlast in de avond, meer verkeer in de Molenstraat, en nog meer parkeerdruk dan nu al het geval is.

Waarom zijn we ontevreden?

- Men zou verwachten dat er een aanbestedingstraject voor een dergelijke uitbreiding wordt uitgerold (met 3 aanbiedende partijen). AGSO heeft gekozen voor een 'wedstrijd' tussen architectenbureaus. Daardoor kregen de buurtbewoners (ondanks een mondelinge toezegging) geen inzage in de alternatieve ontwerpen. De gekozen volumestudie werd als een voldongen feit gepresenteerd.
- Tijdens het infomoment op 14/11/2017 werd op de vraag "Zouden jullie de drie architectenbureaus die de haalbaarheidsstudie en volumestudie uitvoeren op de website willen publiceren?" er geantwoord: "Omdat het proces van de haalbaarheidsstudie nog niet werd afgerond en deze studie opgevat werd als een minicompetitie tussen drie ontwerpers, kunnen er geen persoonsgegevens openbaar worden gemaakt IN DEZE FASE VAN HET PROJECT." Waarom kunnen we de twee andere ontwerpen dan NU niet inzien zoveel maanden later?
- De richtlijnen voor een turnzaal voor 6 lagere schoolklassen geven aan dat slechts 320 m2 nodig is. Maar om het gebruik door andere scholen mogelijk te maken is de turnzaal, die eigenlijk een sportzaal is en

oorspronkelijk zelfs op slechts 260 m2 werd geraamd, plotseling vergroot tot 514 m2 (zie notulen Raad AGSO 2.06.2017, p. 4).

- Enkele weken geleden heeft de stad haar nieuwe visie op de toekomstige ruimtelijke inrichting gepubliceerd. Belangrijk punt: groen in de stad. Een belangrijke hinderpaal is echter dat het moeilijk en duur is om van gebouwde ruimte weer groene en open ruimte te maken! Welnu: hier is de stad eigenaar van groen. Laat ons dit dan nu alvast groen houden en versleten locaties in de omgeving renoveren.
- Alle politieke partijen in Antwerpen hebben voor de komende verkiezingen ‘meer groen’ en ‘minder beton’ in het programma staan, en allerlei maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. In dit geval wordt de fysieke én psychologische gezondheid van kleuters en lagere schoolleerlingen en van de buurtbewoners geofferd voor redenen die tijdens het buurtoverleg zorgvuldig buiten beeld zijn gehouden.
- Het een-tweetje tussen AGSO en Monumentenzorg om maar niet de VESPA-panden te betrekken in het project om gewin.
- Op aangeven van Stadsontwikkeling en in overleg met team stadsbouwmeester waren er 4 randvoorwaarden gesteld bij de competitie voor architectenbureaus voor dit project (zie hieronder). Aan 3 ervan is niet voldaan, een ervan is twijfelachtig.

Vastgestelde randvoorwaarden door de stad:	
- De kwaliteit van de open ruimte binnen de stads morfologische structuur dient bewaard en zelfs versterkt te worden.	Niet aan voldaan!
- Een gesloten bebouwing aan de Molenstraat is uitgesloten.	Twijfelachtig: er komt een glazen doorkijk (!) door de sportzaal en een toegangsweg breed genoeg voor een brandweervagen. De fundamenten van de sportzaal lopen tot tegen de zijgevel van huis nr. 26.
- Het behoud van waardevolle of beeldbepalende bomen/hoogstammen is vereist.	Niet aan voldaan!
- Doorzichten –doorheen het binnen gebied van het bouwblok– dienen bewaard.	Niet aan voldaan!

Wat is onze vraag?

Wij buurtbewoners zijn van mening dat de geplande bouwwerkzaamheden de leef- en luchtkwaliteit van onze buurt, en ook van de leerlingen, zal aantasten. Wij zouden willen dat de huidige plannen “on hold” worden gezet en dat er gezocht wordt naar een alternatieve oplossing die de tuin in stand houdt. Graag willen wij van u vernemen of u deze zienswijze deelt. Uiteraard zullen wij uw antwoord, hoe dat ook luidt, via onze publiek toegankelijke website (<https://www.molenstraat-oase.com>) aan de wijkbewoners bekend maken.

En verder staan wij altijd te uwer beschikking voor nader overleg.

Met de meeste hoogachting,
namens het buurtcomité “Molenstraat, oase van rust”,

Erik Cryns
Wim van Dongen
Greta Stevens
Ann Verhetsel
Frank Willaert